

- den igangværende afmatning i den internationale økonomi er blevet væsentlig kraftigere end ventet og omfatter både USA, Europa og Japan
- terrorangrebet på USA den 11. september og den efterfølgende indsats har medført nye risikomomenter i den internationale økonomi
- den forværrede økonomiske situation er blevet fulgt op af økonomisk-politiske lempelser

Allerede inden terrorangrebet den 11. september stod det klart, at vækstudsigterne i USA og Europa var dårligere end tidligere vurderet. Konjunkturedgangen i USA var blevet større og vækstgennemslaget på Europa blevet kraftigere, end det tidligere var skønnet. Det kan således nu konstateres, at nogle af de risikomomenter, der blev påpeget i August-oversigten, har indfundet sig.

Terrorangrebet indebærer derudover i sig selv en forværring af de økonomiske udsigter på kort sigt. De direkte økonomiske effekter af terrorangrebet er forholdsvis beskedne, hvilket blandt andet skyldes, at en del af det umiddelbare produktionstab hurtigt indhentes; formentlig allerede i år. Derimod er det vurderingen, at de afledte effekter, som blandt andet udspiller sig gennem aktiekurserne (ca. $\frac{2}{3}$ af effekten) og forøget usikkerhed, vil påvirke aktiviteten kraftigere og over en lidt længere periode.

De finans- og pengepolitiske lempelser i USA, der er besluttet siden den 11. september, virker først med nogen forsinkelse. De ventes dog allerede fra 2. halvår af 2002 og ind i 2003 at dominere de negative effekter. I 2003 ventes dermed en ganske pæn vækst i USA.

Det er på nuværende tidspunkt vurderingen, at væksten i år og til næste år i USA bliver hhv. ca. 1 og $1\frac{1}{2}$ pct., og i EU-landene hhv. ca. $\frac{1}{2}$ og 2 pct. Det er for USA en nedjustering af vækstskønnene i størrelsesorden $\frac{3}{4}$ og $1\frac{1}{4}$ pct.point i 2001 og 2002 i fht. til August-oversigten, jf. tabel 2. Godt $\frac{1}{3}$ af nedjusteringen kan jf. ovenstående henføres til nettovirkningerne af terrorangrebet inklusive de deraf følgende økonomisk-politiske lempelser. For EU-landene nedjusteres vækstskønnene med $\frac{3}{4}$ pct.point i år og $\frac{1}{2}$ pct.point i 2002. Den mere moderate nedjustering af vækstskønnet for EU-landene i 2002 skal ses i lyset af, at terrorangrebet ikke rammer europæisk økonomi direkte, og at de europæiske økonomier er i bedre balance end den amerikanske, der i nogen tid har haft store betalingsbalanceunderskud. Også i Europa er pengepolitikken blevet lempet.

Tabel 2. Skøn for den internationale økonomiske udvikling

	2000	2001		2002	
		Aug.	Okt.	Aug.	Okt.
Realvækst i BNP (pct. i f.t. året før)					
Euroområdet	3,4	2,2	1,6	2,5	2,0
Tyskland	2,9	1,3	0,7	2,2	1,6
Frankrig	3,2	2,4	1,9	2,5	1,9
Italien	2,9	2,3	1,7	2,5	2,2
Storbritannien	3,1	2,0	1,6	2,4	2,2
Sverige	3,5	2,5	1,5	2,8	2,4
Norge	2,3	1,6	1,3	2,0	1,9
USA	5,0	1,6	0,9	2,7	1,5
Japan	1,5	-0,2	-0,5	0,8	0,1
OECD	4,1	1,6	1,1	2,6	1,9
EU	3,4	2,2	1,6	2,5	2,0
Markedsvækst (do.)					
International markedsvækst	12,0	4,9	3,3	6,4	5,1
Renter (gennemsnit, procent p.a.)					
Kort rente i euroområdet	4,3	4,5	4,3	4,1	3,8
Lang rente i Tyskland	5,3	4,9	4,8	4,8	4,5
Lang rente i USA	6,1	5,1	5,0	5,0	4,8
Dollarkursen (DKK per USD)	8,1	8,4	8,3	7,8	7,8